

3.12.2013

Samapalkkaisuusohjelman asiantuntijaryhmän kokous

Aika **Tiistai 26.11.2013 klo 13.00 -14.30**

Paikka **Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, kh. D 268 Disko**

Osallistujat **Martikainen Riitta, STM (puheenjohtaja)**
Tapio Bergholm, SAK
Minna Etu-Seppälä, EK
Pauliina Hirsimäki, KiT
Anna Kare, VTML
Anne Kiiski, KT
Anja Lahermaa, STTK
Siitonen Susanna, TEM

Jussi Aaltonen, STM
Linda Mikkonen (sihteeri)
Outi Viitamaa-Tervonen, STM
Antti Kauhanen, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Reija Lilja, Palkansaajien tutkimuslaitos

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtajien ollessa estyneinä Riitta Martikainen avasi kokouksen klo 13.00.

2 Kokouksen läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin kokouksen läsnäolijat.

3 Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen, liite: pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

5 Hallitusohjelman Työelämän rakennemuutoshankkeen esittely

Reija Lilja Palkansaajien tutkimuslaitoksesta ja Antti Kauhanen Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksesta esittelivät ”Työelämän muutosten vaikutukset naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja samapalkkaisuuteen” -tutkimushanketta. Kyseessä on juuri käynnistynyt hallitusohjelman mukainen Palkansaajien tutkimuslaitoksen ja Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen yhteishanke, jossa tilastopalvelut ostetaan

Tilastokeskuksesta. Mukana ovat Palkansaajien tutkimuslaitos (Reija Lilja, Merja Kauhanen) ja Elinkeinoelämän tutkimuslaitos (Rita Asplund, Antti Kauhanen) ja Tilastokeskus (Pekka Laine).

Sopimus hankkeesta tehtiin elokuussa 2013. Hanke kestää vuoden 2014 loppuun. Ohjausryhmä nimitetään piakkoin ja hanke etenee suunnitellulla aikataululla.

Tutkimuksen ensimmäinen osio koskee työelämän rakennemuutosten ja talouden suhdanteiden vaikutuksia sukupuolten palkkaeroon ja sijoittumiseen työmarkkinoilla. Lisäksi tehdään ammattirakenteiden muutokseen liittyvät tarkastelut. Toinen osio koskee tehtävärakenteen muutoksia ja naisten ja miesten työurien eriytymistä sekä niiden vaikutusta sukupuolten työmarkkinoille sijoittumiseen ja palkkaeroon. Hanke tekee toimialoihin ja suhdanteisiin liittyvät ja ammattirakenteisiin liittyvät tarkastelut sekä tehtävärakenteiden ja palkansaajarakenteen muutoksiin liittyvät tarkastelut. Tarkastelussa ovat myös vaativuudeltaan eritasoisin tehtäviin siirtymiset ja naisten ja miesten urakehitys.

Tutkimuksessa käytetään soveltuvin osin Tilastokeskuksen harmonisoitua palkkarakenneaineistoa vuosilta 1995 - 2008. Tutkimus selvittää myös, mikä merkitys osa- ja määräaikaisissa työsuhteissa työskentelyllä ja sen kestolla on naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja palkkakehitykseen. Tutkimusta tehdään Tilastokeskuksesta saatavissa olevien tilastojen ehdoin ja hanke hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla olemassa olevaa tutkimus- ja tilastotietoa. Mahdollisuudet tehdä kuvailevia analyysejä tehtävien vaativuuden muutosten suhteen ovat rajallisia.

6 Arvio Työllisyys- ja kasvusopimuksen samapalkkavaikutuksista arvio toimialakohtaisten työ- ja virkaehtosopimusten laadullisista tasa-arvokirjauksista

Outi Viitamaa-Tervonen esitteli taustamuistiota, johon on kirjattu seurantalukuja. Työmarkkinajärjestöjä pyydettiin arvioimaan syntyneen Työllisyys- ja kasvusopimuksen samapalkkavaikutuksia ja työ- ja virkaehtosopimusten laadullisia tasa-arvokirjauksia. Järjestöt totesivat, että arviota tehdään järjestöjen tasa-arvon pyöreässä pöydässä ja että arvio on vielä kesken. Todettiin, että arviointiin palataan myöhemmin keväällä.

Tuli esiin, että on syytä tarkistaa seurantalukuja käsittelevän liitemuistion vanhempainvapaata koskevaa tekstiä.

7 Samapalkkaisuusohjelman toiminnan suunnittelu 2014

Tervonen
paino-
tehtävissä

Samapalkkaisuusohjelman asiantuntijaryhmän ja korkean tason johtoryhmän toimiaika on maaliskuun 2015 loppuun. Outi Viitamaa-esitteli liitteenä ollutta virkamiesten esitystä vuoden 2014 toiminnan pisteistä ja totesi, että ohjelman loppukaudella on tehtävä kaikki oleva naisten ja miesten palkkaeron kaventamiseksi.

muun

Tasa-arvolain uudistus on edessä vuonna 2014. Uudistukset koskevat muassa työpaikan tasa-arvosuunnitelmia ja palkkakartoituksia, mikä

antaa
laatua. mahdollisuuden parantaa suunnitelmien ja palkkakartoitusten määrää ja

edelleen
on syytä
tutkimus- ja
riittävästi tietoa siitä, Naisten todennäköisyys edetä vaativiin ja hyväpalkkaisiin tehtäviin on yhtä koulutettuja ja kokeneita miehiä pienempi, joten toimintakaudella panostaa naisten työuriin. Samapalkkaisuusohjelma on panostanut kehittämishankkeisiin. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole mikä palkkausjärjestelmien tilanne on.

eikä
ammattitavoitteeseen ole päästy. Palkkausjärjestelmien kehittäminen sekä
segregaation purku työelämässä ovat sellaisia tavoitteita, joissa
voidaan päästä eteenpäin erityisesti työmarkkinajärjestöjen panostuksella. Naisten ja miesten perinteinen työnjako työpaikoilla ei ole muuttunut, tasa-
Asiantuntijaryhmän edellisessä kokouksessa keskusteltiin työelämän
segregaatiotoimien suunnittelutyöpaja järjestämisestä tammikuussa.

naisten ja
uutta Samapalkkaisuusohjelman toimintakaudella toteutetaan laajoja
tutkimus- ja kehittämishankkeita. Työelämän muutosten vaikutukset
miesten työmarkkina-asemaan ja samapalkkaisuuteen -hanke tuottaa
tietoa ja sen avulla saadaan todennäköisesti näkökulmaa naisten ja
miesten
palkkaeroa koskevaan keskusteluun. ESR: n ja STM: n NaisUrat -
hanke edistää naisten työuraa. OKM on saamassa jaloilleen hallitusohjelman
hanketta ”Stereotyyppisten sukupuolirooli- odotusten merkitys koulutus- ja
ura- valinnoissa”.

johtoryhmän Todettiin, että toiminnan painopisteet -muistio tulee käsittelyyn
kokouksessa joulukuun alussa.

8 Muut asiat

klo 14
sekä Tasa-arvon vahvistaminen palkka- ja sopimuspolitiikassa -tutkimus- ja
kehittämishankkeen julkistamisseminaari järjestetään maanantaina 9.12.
Lasipalatsissa. Tutkimus- ja kehittämishanke toteutettiin kaupan alalla
majoitus-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluissa ja siinä tutkittiin naisten ja
miesten palkkaeroja, arvioitiin palkkausjärjestelmiä ja tehtiin
johtopäätöksiä kehittämistarpeista

Susanna
aikaisten Asiantuntijaryhmän jäsenet kertoivat omista ajankohtaisista asioista.
Siitonen kertoi TEM:n Trendi- työryhmästä, joka on selvittänyt osa-
työntekijöiden tilannetta. Lainsäädäntömuutoksia ei esitetä. Lisäksi on
käynnissä perhevapailta työhön palaavien oikeudellisen aseman

selvittäminen. Määräaika on huhtikuun loppuun. Nollatyösopimuksia
 tarkastellut työryhmä selvitti näiden sopimusten muutostarpeita. Tällä hetkellä on
 käynnissä työaikalain muutosta koskeva hanke, joka parantaisi O-sopimusten
 työajan ennustettavuutta.

kokoontuu Riitta Martikainen kertoi pohjoismaisesta Lika lön -ryhmästä, joka
 minkälaisia muutaman kerran vuodessa. Kokouksissa välittyy tietoa siitä,
 Norjassa ja asioita pohjoismaissa on samapalkkaisuuden osalta meneillään.

kokoaikatyötä. Tanskassa tavoitteena on vähentää osa-aikatyötä ja lisätä

asialistan Outi Viitamaa-Tervonen ehdotti, että asiantuntijaryhmän kokousten
 Tämä alkupuolelle laitettaisiin vakituinen kohta ajankohtaisista kuulumisista.

laajentaisi tietopohjaa ja aktivoisi kokouksia.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.30.

JAKELU

Asiantuntijaryhmän jäsenet

